

անգամ զինուորօք Բդեշխին, եւ սակաւ առ սակաւ ընտելացուցեալ զԱրաբացիս հաստատեցան անդ. եւ 1723 յամին նորոգեցին նոր շինութեամբ եւ ընդարձակեցին, և յաւուրս մեր շինեցին հիւրանոց ծախիւք Սպանիոյ թագաւորին, որ յանուն Սպանիացւոց նուիրեալ իսկ էին: Իսկ վանքն Հայոց որ կոչի տուն Եղիսաբեթի՝ նուիրեալ յանուն Ս. Աստուածածնի, է արտաքոյ գիւղին. Մարինոս Լատին չկամելով յիշել զանուն Հայոց, ասէ՝ կառուցեալ ՚ի պատուական ձեռաց, ուր ընդ առաջ եւ Եղիսաբեթ Ս. Կուսին. Մարիամու, և կոչեն Այցելութիւն Ս. Կուսին. և ՚ի տարւոյ միանգամ նախատօնակ առնէաք անդ. ասէ: Իսկ ՚ի սմին ժամանակի կոտորեցին Արաբացիք զկրօնաւորս և կործանեցին զվանքն և զեկեղեցին, և մնաց այնպէս աւերակ ՚ի բազում ժամանակս: Եւ ՚ի վերջոյ տիրեցին Լատինք եղեալ դուռն երկաթի, և նորոգեալ գեկեղեցին, սկսան պատարագել անդ, գտին ինքնաբուզիս քաղցրահամ ջրհորն. և զարձանագիրս Հայկական տառիւք գտեալ յաւերակաց. զոմանս խորտակեցին և զայլս թաղեցին, և ՚ի վերայ գինետան, որ ցարդ կայ կանգուն՝ կանգնեցին խաչ փայտեայ և սահմանեցին գերեզմանատեղի կրօնաւորաց. առ ընթեր սմա է և գերեզմանատունն. իսկ զայդիս եւ զծիթենիս, զոմանս յափշտակեցին Արաբացիք, եւ այլքն անկան ՚ի ձեռս Լատինաց: Եւ մերձ վանացս յաւուրս մեր շինեաց Հաննա գառնոյ տուն մեծ. եւ ապա վաճառեաց զայն վանահօր Ռուսաց. և նորա գնեալ զայդիս և զծառատունկս ընդարձակեաց յոյժ զսահմանն, շինեալ տունս և բնակարանս և գեկեղեցիս իսկ: Տես նաեւ ՚ի Գլխո Հաննայ Չարապետի. Պարս. Երոստեմի. Երես 329:

Ի սմին ժամանակի Յոյնք և Վիրք յարուցին զանհեղեկ խնդիրս և սկսան խօսիլ այսր անդր ՚ի քաղաքին, թէ վանք Ս. Յակոբայ լեալ իցէ աղղին Վրաց, և թէ Հայք յափշտակեալ են զայն. լուեալ զայս Գրիգորի Պատրիարքի, աղղարար գատաւորին կոչել ՚ի քննութիւն: Եւ նա կոչեաց զՊատրիարքն Յունաց Թէոփանէ, զտեսուչն Վրաց Նէոփանոս, և զերիս Վրացի վարդապետս ընդ նմա, զփոխանորդն Հայոց Տօնիկ օրդի Մալիճայ, և զփոխանորդն Լատինաց Թէոփորոս: Սոքա ամենեքեան յանդիման եղեն դատա-